

Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районы
Арча шәһәре муниципаль берәмлеге
Арча шәһәр Советы
422000, Арча шәһәре, Совет майданы, 27
тел. 3-15-25, 3-16-25

Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районы
Арча шәһәре муниципаль берәмлеге
Арча шәһәр Советы
422000, Арча шәһәре, Совет майданы, 27
тел. 3-15-25, 3-16-25

АРЧА ШӘҺӘР СОВЕТЫ КАРАРЫ

4 август 2023 ел

№ 106

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр проекты турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 44 статьясына, «Россия Федерациясе субъектларында ижтимагый хакимиятне оештыруның гомуми принциплары турында» 2021 елның 21 декабрдәге 414-ФЗ номерлы Федераль законга, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 7 статьясына ярашлы рәвештә Арча шәһәр Советы карар бирде:

1. Арча шәһәр Советының 2021 елның 27 апрелдәге 30 номерлы карары белән расланган (17.12.2021 ел, №55, 30.09.2022 ел, №83 үзгәрешләр белән) Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге уставына түбәндәге үзгәрешләр һәм өстәмэләрне кертергә:

1) 19.1 статья белән тулыландырырга:

19.1 статья. Жирлек старостасы.

1. Жирле үзидарә органнары һәм авыл жирлеге халкының жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иткәндә үзара хезмәттәшлеген оештыру өчен авыл жирлегендә жирлек старостасы билгеләнергә мөмкин.

2. Жирлек старостасы авыл жирлеге гражданның жыены тәкъдиме буенча муниципаль берәмлекнең вәкилләкле органы тарафыннан билгеләнә, аның составына әлеге авыл жирлеге керә. Жирлек старостасы әлеге авыл жирлеге

территориясендә яшәүче һәм актив сайлау хокукына ия булган Россия Федерациясе гражданны яки гражданныр жыены тәкъдим иткән көнне 18 яшькә житкән һәм әлеге авыл жирлеге территориясендә урнашкан торак бинасы булган Россия Федерациясе гражданныр арасынан билгеләнә.

3. Жирлек старостасы дәүләт вазыйфасын, дәүләт гражданны хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны биләүче зат була алмый, муниципаль берәмлекнең даими булмаган нигездә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы вәкиллеке органы депутаты муниципаль вазыйфасыннан яисә муниципаль хезмәт вазыйфасыннан тыш, жирле үзидарә органныр белән хезмәт мөнәсәбәтләрендә һәм алар белән турыдан-туры бәйлә башка мөнәсәбәтләрдә тора алмый.

4. Жирлек старостасы итеп түбәндәге затлар билгеләнә алмый:

1) үз вәкаләтләрен даими булмаган нигездә гамәлгә ашыручы муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы депутаты муниципаль вазыйфасыннан тыш, дәүләт вазыйфасын, дәүләт гражданны хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны биләүче;

2) суд тарафыннан хокукка сәләтсез яки чикләнгән хокукка сәләтле дип танылган;

3) гамәлдән чыгарылмаган яки төшерелмәгән хөкем ителүе булган.

5. Жирлек старостасының вәкаләтләре биш ел тәшкил итә.

Жирлек старостасының вәкаләтләре авыл жирлеге гражданныр жыены тәкъдиме буенча, шулай ук "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 06 октябрдәге 131 - ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 10 өлешендәге 1-7 пунктларында билгеләнгән очракларда әлеге авыл жирлеге составына керүче муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы карары нигезендә вакытыннан алда туктатыла.

6. Жирлек старостасы аңа йөкләнгән бурычларны хәл итү өчен:

1) авыл жирлегендә жирле әһәмиятгәгә мәсьәләләрне хәл итү мәсьәләләре буенча жирле үзидарә органныр, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр, башка оешмалар белән хезмәттәшлек итә;

2) халык белән хезмәттәшлек итә, шул исәптән гражданныр жыеннарында, жыелышларында, конференцияләрендә катнашу аша, мондый чаралар нәтижәләре буенча жирле үзидарә органныр тарафыннан мәжбүри каралырга тиешле муниципаль хокукый актлар проектлары рәвешендә рәсмиләштерелгән мөрәжәгатьләр һәм тәкъдимнәр жиберә;

3) авыл жирлегендә яшәүчеләргә жирле үзидарә оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча мәгълүмат бирә, шулай ук жирле үзидарә органнырыннан алынган башка мәгълүматны аларга житкерүдә ярдәм итә;

4) жирле үзидарә органнырына Жәмәгать тыңлауларын һәм жәмәгать фикер алышуларын оештыруда һәм үткәрүдә, аларның нәтижәләрен авыл жирлегендә игълан итүдә ярдәм итә;

5) авыл жирлеге халкы өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган мәсьәләләр буенча инициатив проект кертү инициативасы белән чыгыш ясау хокукына ия;

б) Россия Федерациясе субъекты Законына ярашлы рәвештә муниципаль берәмлек уставында һәм (яки) муниципаль берәмлек вәкиллеке органының норматив хокукий актында каралган башка вәкаләтләргә һәм хокукларны гамәлгә ашыра.

7. Жирлек старостасының эшчәнлегенә гарантияләргә һәм статусының башка мәсьәләләргә Россия Федерациясе субъекты Законына ярашлы рәвештә муниципаль берәмлек уставы һәм (яки) муниципаль берәмлек вәкиллеке органының норматив хокукий акты белән билгеләнергә мөмкин.

2) 33 статьяның 8 һәм 9 пунктларында «Татарстан Республикасы Президенты» сүзләрен Татарстан Республикасы башлыгы (Рәисе)» сүзләренә алыштырырга;

3) 33 статьяның 12 пунктын үз көчен югалткан дип танырга;

4) 43 статьяны түбәндәгә эчтәлектәгә 6 пункт белән тулыландырырга:

«6. Муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы депутатының вәкаләтләре муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы карары белән, әгәр депутат житди сәбәпләрсез муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы утырышларында алты ай рәттән булмаса, вакытыннан алда туктатыла.»;

5) 57 статьясының 2 пункты 2 пунктчасында «Татарстан Республикасы Президенты» сүзләрен Татарстан Республикасы башлыгы (Рәисе)» сүзләренә алыштырырга;

6) 71 статьяның 12,15 пунктларының 1 пунктчасында, 1,3,4,5,6,7 пунктларда «Татарстан Республикасы Президенты» сүзләрен Татарстан Республикасы башлыгы (Рәисе)» сүзләренә алыштырырга;

7) 90 статьяның 7 нче пункттын түбәндәгә эчтәлектәгә абзац белән тулыландырырга:

«Россия Федерациясенен милли үсеш максатларын һәм аларга ирешү буенча ижтимагый хакимият органнары эшчәнлегенә юнәлешләр билгеләүче документлар;»;

2. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенә уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү проекты буенча гражданныр тәкъдимнәрен исәпкә алу һәм гражданнырның аны тикшерүдә катнашу тәртибен 1 нче кушымта нигезендә расларга.

3. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенә уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү проекты буенча гавами тыңлаулар үткөрү һәм гражданнырның аны тикшерүдә катнашу тәртибен 2 нче кушымта нигезендә расларга.

4. Әлегә карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукий мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгару юлы белән халыкка житкерергә.

5. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү проектына килгән тәкъдимнәргә исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча эшче төркем төзергә:

1) Нигъмәтжанова Г.Х. – 2 нче Арча сайлау округы буенча депутат, төркем житәкчесе;

2) Әмиров А.Г. - 4 нче Арча сайлау округы буенча депутат, төркем әгъзасы;

3) Нурмөхәммәтова Р.И. -13 нче Арча сайлау округы буенча депутат, төркем әгъзасы.

6. Арча шәһәр Советы депутатларының уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү проектына тәкъдимнәре һәм төзәтмәләре эшче төркемгә 2023 елның 16 августына кадәр кертелә дип билгеләргә.

7. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү проектына гражданнарның тәкъдимнәре авторның исем-фамилиясе, туган елы, адресы күрсәтелеп, эшче төркемгә ТР, Арча районы, Арча шәһәре, Совет майданы, 27 йорт адресы буенча язма рәвештә жибәрелә дип билгеләргә.

8. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү проекты буенча гавами тыңлауларны 2023 елның 16 августында 17.00 сәгатьтә Арча шәһәре башкарма комитеты бинасында билгеләргә.

9. Эшче төркемгә, Арча шәһәр Советы депутатларының төзәтмәләрен һәм уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү проектына гражданнарның тәкъдимнәрен өйрәнәп һәм гомумиләштереп, аны 2023 елның 28 августына кадәр Арча шәһәр Советы каравына кертәргә.

«Арча шәһәре» муниципаль
берәмлеге башлыгы,
Арча шәһәр Советы рәисе

И.Г.Нуриев

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы
«Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге уставы проекты буенча
гражданнарның тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе**

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге уставы проекты буенча тәкъдимнәр язмача төзәтмәләр таблицасы рәвешендә Арча шәһәр Советына 422000, Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, Арча шәһәре, Совет мәйданы, 27 йорт адресы буенча кертелә:

№	Пункт, пунктча	Карар проекты тексты	Төзәтмә тексты	Проектның төзәтмә кертелгән тексты	Төзәтмә авторы (Ф.И.А.и.,адресы, эш, уку урыны)

Тәкъдимнәр эш көннәрендә 8.00 сәгатьтән 17.00 сәгатькә кадәр гражданнар күпләп жыела торган урыннарда һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында кабул ителә.

2. Гавами тыңлауларда чыгыш ясау хокукы белән катнашу турында гаризалар язма рәвештә яисә почта аша түбәндәге адрес буенча бирелә: 422000, Татарстан Республикасы, Арча муниципаль районы, Арча шәһәре, Совет мәйданы, 27 йорт.

Гаризалар эш көннәрендә 8.00 сәгатьтән 17.00 сәгатькә кадәр гавами тыңлаулар үткөрү датасына кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә.

3. Гражданнарның тәкъдимнәре эшче төркем тарафыннан теркәлә һәм Арча муниципаль районы Арча шәһәр Советына һәм башлыгына карау өчен тапшырыла.

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре»
муниципаль берәмлеге уставы проекты буенча гавами тыңлаулар уздыру
ТӘРТИБЕ**

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге уставы проекты карау буенча гавами тыңлаулар Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге уставының 22 статьясы нигезендә үткәрелә.
2. Гавами тыңлаулар Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте, прокуратура органнары, сәяси партияләр, башка ижтимагый берләшмәләр вәкилләре, белгечләр, кызыксынган затларны чакырып үткәрелергә мөмкин.
3. Гавами тыңлауларда Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегендә яшәүче һәркем катнашырга хокуклы.
4. Катнашучыларны теркәү гавами тыңлаулар башланьрга 1 сәгать кала башлана.
5. Гавами тыңлауларда Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге башлыгы яки башлык урынбасары рәислек итә.
6. Гавами тыңлаулар рәислек итүченең кереш сүзе белән ачыла, ул утырышта катнашучыларга тикшерелә торган мәсьәләләрнең асылы, тыңлауларны үткәрү тәртибе турында хәбәр итә.
7. Беркетмәне рәсмиләштерү, кергән тәкъдимнәрне исәпкә алу өчен секретариат житәкчесе һәм ике әгъзасы составында гавами тыңлаулар секретариаты сайлана.
8. Төп доклад белән устав проекты эшләү буенча эшче төркем житәкчесе чыгыш ясый.
9. Төп докладтан соң сүз гавами тыңлауларда катнашырга чакырылган катнашучыларга бирелә.
10. Гавами тыңлауларда чыгыш ясау хокукы белән катнашучылар гариза бирү вакытына бәйле рәвештә чират тәртибендә үз тәкъдимнәрен дәлилләү өчен чакырыла.
11. Гавами тыңлауларда катнашучыларның чыгышлары расланган регламент нигезендә дәвам итәргә тиеш.
12. Гавами тыңлауларда катнашучылар рәис рөхсәте белән чыгыш ясаучыларга чыгыш ясаганнан соң сораулар бирергә хокуклы.

13. Гавами тыңлауларда катнашучылар гавами тыңлаулар барышына тыкшынырга, аларны туктатырга һәм аларны үткәругә комачауларга хокуклы түгел.

14. Гавами тыңлаулар уздырганда тәртипне үтәү гавами тыңлауларда катнашу өчен мәжбүри шарт булып тора.

15. Гавами тыңлаулар үткәру тәртибе бозылган очракта, рәислек итүче аларны тыңлаулар үткәрелә торган бинадан чыгарып жибәрүне таләп итәргә хокуклы.

16. Чыгышлар тәмамланганнан соң, рәислек итүче гавами тыңлаулар секретариаты житәкчесенә гавами тыңлаулар барышында әйтелгән тәкъдимнәре ачыклау өчен сүз бирә ала.

17. Гавами тыңлауларда катнашучыларның барлык кисәтүләре һәм тәкъдимнәре гавами тыңлаулар беркетмәсенә кертелә. Гавами тыңлаулар беркетмәсенә житәкче һәм секретариат әгъзалары имза сала һәм ул Арча шәһәр Советы материалларында саклана.

18. Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә гавами тыңлаулар секретариаты тарафыннан әзерләнә һәм халыкка житкерелергә тиеш.

19. Гавами тыңлаулар уздыруны оештыру һәм матди-техник тәәмин итү Арча шәһәр Советы тарафыннан гамәлгә ашырыла.